

T.C.
HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :Z-19809844-610- **4036492**
Konu :7/25361 Esas Sayılı Soru Önergesi

11/04/2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

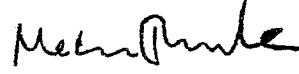
7/25361

GK 126

İlgi : 21/03/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1602186 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan Diyarbakır Milletvekili Sayın Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU'na ait yazılı soru önergesine ilişkin olarak, Bakanlığımız tarafından hazırlanan cevap metni ektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Mehmet ŞİMŞEK

Bakan

Ek: Önerge Cevabı

7/25361 Esas Sayılı Soru Önergesine İlişkin Olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı Cevap Metni

Sayın Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU, öncelikle şahsıma yönelik olarak Bakanlığımıza sunduğunuz yazılı soru önergeniz için teşekkür ederim.

Vergi sistemimiz hâlihazırda ücret gelirlerini diğer gelir unsurlarından farklı bir şekilde pozitif olarak ayırtmış durumdadır. Mevcut vergi oranları, ücret gelirleri için daha yüksek matrahlarla uygulanmakta, diğer gelir unsurlarına göre ücret gelirleri için daha yüksek matrahlarla daha düşük oranlar uygulanmak suretiyle vergi tevkifatı yapılmaktadır.

Ayrıca, geçtiğimiz dönemde vergi adaletini güçlendirmek adına, gelir vergisi tarifesinin en alt dilimindeki vergi oranı %22'den %15'e indirilmiş, en üst dilimdeki vergi oranı ise %35'den %40'a çıkarılmıştır.

Bununla birlikte, vergi sistemimiz esas itibarıyla beyan esasına dayanmakla birlikte, ticari veya zirai bir organizasyon veya mesleki bir faaliyet kapsamında elde edilmeyen gelirlere yönelik gerek mükellefe herhangi bir işlem yükü getirilmeden kavranabilmesi gerekse vergi güvenliğinin sağlanabilmesi bakımından basit ve kolay bir mekanizma olan tevkifat müessesesi ihdas edilmiştir. Gelir vergisi içinde kaynaktan kesinti yoluyla alınan vergilerin payının yüksek olması, verginin alanının geniş olmasından kaynaklanmakta olup, ücretlerden mevduat faizine, kira gelirlerinden kar payı dağıtımına kadar birçok kalemde kaynaktan kesinti yoluyla vergi tahsilatı yapılmakta, Gelir Vergisi Kanunu'nda yer alan bazı şartlar ve tutar sınırları aşıldığında bu kalemler beyana dahil olmaktadır.

Vergi adaletini güçlendirmek adına; basit usulde vergilendirilen yaklaşık 850 bin esnafa gelir vergisi istisnası sağlanmış, çalışanlara verilen günlük yemek ve yol bedeli istisna tutarları artırılmış, yemek bedeli olarak yapılan nakit ödemeler ise gelir vergisi istisnası kapsamına alınmış, tarımsal destekleme ödemelerindeki gelir vergisi kesintileri kaldırılmış, geçmişte yapılmış olanlar iade edilmiş, genç girişimcilere kazanç istisnası sağlanmış, %20 olan genel KDV oranının temel gıda maddelerinde %1, sağlık, eğitim, yeme içme, turizm, giyim sektörleri ile meskenlerde kullanılan elektrikte %10 oranında uygulanması sağlanmıştır.

Bununla birlikte, dolaylı vergilerin toplam vergi gelirleri içindeki payının azaltılmasını teminen doğrudan vergilerin bütçe içindeki payının artırılmasına hedefimiz tüm politika belgelerinde belirtilerek, özellikle kurumlar vergisi mükelleflerine yönelik bir seri düzenleme yapılmıştır. Ayrıca ülkemizde dolaylı vergilerin yüksek olduğuna dair kanaat de doğru değildir.

Türkiye'de dolaylı vergilerin milli gelirdeki payı %10,7 olup, %10,4 olan OECD ortalamasının biraz üzerindedir. AB ortalaması ise %13'tür. Ayrıca OECD'nin 2023 verilerine göre, Türkiye %23,5 vergi yükü ile 38 ülke arasında en düşük vergi yüküne sahip beşinci ülkedir. OECD ortalaması %33,9, AB ortalaması ise %40'tır.

Diğer taraftan, geçtiğimiz yıl itibarıyla bütçe açığının GSYH'ye oranı %4,9 ile orta vadeli programla uyumlu, bütçe başlangıç tahmini olan %6,4'ün ise oldukça altında gerçekleşmiştir. Bu olumlu performansta gelir tahsilatındaki artışın yanı sıra harcamaların kontrolüyle gider artışının sınırlandırılması da etkili olmuştur. Bu kapsamda, uygulanan tasarruf tedbirleri ve harcama disiplini sayesinde, geçmiş yıllarda gerçekleşen bütçe harcamalarının ortalama sapma oranları da dikkate alındığında, bu durum son 10 yıllık ortalamalara göre 1,2 trilyon lira harcama disiplini ve milli gelire oranla 2,7 puanı ifade etmektedir.